

L a t w e e f c h u A w i s e s .

Nr. 14. Zettortdeenä 2trä April 1836.

• No uhdens twaika.

Etary wiffahm semmes-leetahm uhdens gan drihs ta wiffustipraka leeta irr. Ugguns gan arri breesniga leeta, bet ugguni tomehr ar uhdeni warri nodseft, bet fo tu uhdenim padarriffi? Kad uppe pluhst nekahds zilweku spehks to ne warr nospeest un noturreht un fur frasti semni, tur uhdens eet un slihziina, kamehr winsch peeteef klahu. Wahzu semme daschas leelas uppes rohdahs, kas no abbahm puffedim ar warren platteem un augsteem dambeem nostiprinatas, lai pawaffara un ruddeni uhdens ne pluhst pahr. Bet ja kautkurrâ weeta wahjibas rahdahs un uhdens masu weetu dabbu fur-eet pahr, tur irr pagallam. Dambis tohp israuts un masâ brihtinâ us trim un tscherrahm juhdschm eefsch semmes jau zilweki un lohpi slihst, ehkas tohp nozeltas un peld apfahrt, wiffur lauki un plawas ar smiltim un amineem tohp peepilditi, dahrsi ar gruscheem nonesti un daschu gaddu publiusch un darbs eet pohstâ. Bet ne ween tur, ir muhsu Keisera pilfatâ Wehterburgâ preefsch weenpatsmit gaddeem tahda nelaima notifke, fa breesnigâ wehjsch uppes siraumei tâ prettim puhte, fa uhdens pluhsdams ar neisfakkamas ahtribas lihds astonahm pehdahm fazehlahs, dauds zilwekus un lohpus nogalleja un prezzes maitaja, fa to fhahdi paschi prezzineeki ne warreja ihsti noteift. Zapat arridsan scheinan muhsu Leeluppe pee Zelgawas, Gezawa, Zenne, Misse ir schinni pawasfarâ mums spohku darra un daschu rudsu lauku noffallo. Bet tas uhdens spehks zilweku ne ween baida, bet arridsan wiinam leelu labbumi darra. Tas awots istezzina dschreenu, kas wiinia wefselibu usturr, zitti awofchi isdohd tahdu uhdeni kas slimmus zilwekus dschedina, kâ Baldonê, Remmerê un dauds zittâs weetas; jubra ar saweem wilneem ne ween laiwas ar fahli, filkeem un dauds zittahm prezzehm peewebb, bet arridsan wahjneekam, kas tur perrahs, atdohd spehku;

zitti dakteri grammatâs irr rakstijuschi, fa ar aufstu uhdeni wiffas zilweku un lohpu slimmibas warroht dschedht; uhdens samall muhsu labbibu un sahge deklus. Bet schis uhdens spehks tohp pahrleeku warrens, kad ugguns spehks ar to saeet — kad uhdens wahrahs un twaiks zelhahs. Schim twaikam tahds spehks pee zelschanas un speeschanas, kahds zittur wirf semmes naw rohdamâ. To pats warri redseht. Kad kallam wahks wirsi, kas labbi knappi usgull un uhdens katlâ sah wahriht, tad wahks taps pazelts fa twaiks sawu zellu warr eet; ja tu ar kahdu kohku to gibbese noturreht, tad tu nomannisi, fa twaiks stipraks pahr tewim. Ja tu to wahku ar grubtu nastu apflohdsi jeb wahks katlâ eefkrühwejamâ, tad taws katls pagallam, tam puschu jasprahgt. Un wehl tik bees dselsis jeb warsch naw atrasts, kas twaikam warreja pretti stahweht un to uswarreht. Zau sem weens gudrs wirs Wahzu semme to bij noffattijis (Rumford bij wiina wahrds) un winsch tahdâ katlâ ar eefkrühwejamu wahku, kurrâ zaurums ar zittu grubtu wahzinu bij, sahze wiffadus kaulus wahriht un tee no twaika tappe sawahriti kâ ta wiszmihkstaka galla un schein kauli tahdu paschu stiprumu zilwekam dohd kâ galla. Nr to winsch dauds simtus nabbagus zilwekus badda laikâ ehdinaja un pahrleeku stiprinaja. Tas zaurums ar grubtu wahzinu tapehz bij, kad tas twaiks par dauds spehzigis palifke, fa pohdam bij puschu sprahgt, tad tas wahzinsch pazehlahs un islaide twaiku, lai tik breesnigi ne plohsahs katlâ. Bet kâ nu ar zilweka prahdu irr, fa tas allasch us preefschu dohdahs un naw meerigs kamehr winsch zittu leetu isdohma — tâ nu arridsan zits eedohmajahs, fa schis twaika spehks, kad to gaisds ne islaistu, bet kahdâ kaste jeb zeetâ weeta faturretu, zilwekam leelu paligu warretu doht. Zu pasihsti, mihlais lassitais, pumpi, ar fo muischâ jeb pee tawa frohga uhdeni no sem-

mes augfchup welf. Schis pumpis irr isurbts widdü kâ tawas pihpes kachts; schinni trubbe irr appalsch fluzzits, kas tik knappi eelifts, ka wehjsch ne eet garram; jo knappi, jo aschi welf. Kad tu ar kachtu scho fluzzi welf augfchup, tad ta weeta paleef tufschâ un uhdens zellahs tanni tufschâ weetâ, kamehr fahni isleijahs. Tad nu gudrs wihrs dohmaja: kad es twaiku no appalscha eelaidischu tas to fluzzi zels us augfchu un ja kachtu diwi rohkas, weena dohsees us leiju, ohtra augfchup, un ja atkal twaiku no wirfu us-laidischu, tad fluzzis brauks semmê un kachtu atkal zittabi lihgofoees. Ja schee kachtu stipri, tad pee teem zittas leetas warr peelift, kas zaur to ar leelu spehku tohy dsihtas. Tad winsch nu pee leela warra katla us to stipri cetaisitu wahku uslikke pumpi ar kafscheem kas no twaika augfchup un semup lihgojahs. Winsch to peelikke sahgu sudmallâ, fur weens kachts sahges nogruhsh un ohtrs us augfchu rauj un tã winsch diwi jeb tschetrus balkus reisê sagreese. Es pats Pehsterburgâ leelu israktu un isbruggetu dihki esnu redsejis pee juhrmallas, fur dsitsch grahwis juhras uhdeni eelaide, preeksch ka eefahkuma diwi augfti, beeft un stipri wahrri bij. Kad laiwas bij jalahya jeb kahdâ weetâ jafataisa, tad tik dauds ka tanni dihki ruhmes bij zaur to grahwi eebrauze. Tad tee warreni wahrri pee grahwja muttes tappe aisdarriti un tik zeefi notaisiti, ka uhdens lahfitte ne isgahje zaur. Us dihka krasa nams stahweja fur tahds twaika pumpis bij, pee ka kafscheem leeli spanni bij peekahrti. Kad tee wahrri bij stipri noslehgti, tad pumpis eefahje sawu darbu un ar spanneem jeb ballahm to dihki tik skaidri isfimehle un uhdeni pahr dihka dambi pahr isgahje, ka ta weeta faufa palikke un nu itim lehti laiwas un kuggus warreja sataisihit un lahpiht. Kad wifs bij gattaws, tad tee leeli wahrri tappe atbarriti, uhdens sfrehje eekschâ, pazehle laiwas un tahs tappe atkal juhra eewilktas. Tã nu schohs pumpus sahje peelift pee wiffadahm sudmallahm un pabrihkehîm. Tur Englenderu semmê irr leelas pabrihkes, fur to smalku buhmwilles drahnû taifa, no ka gaspaschas un zeenigas mahtes fewim apgehrbu taifahs — ir tahs

buhmwilles drahnas, fo schihdi dauds nefs apfahrt. Un fo dohmajeet, wiffas tahdas gan drihs bes zilweku rohkahm tohy darritas. Kas tahdâ pabrihke nahf eekschâ, tas papreekschu nahf leelâ istabâ, fur dauds rattini stahw, bet tas rittens pee teem tik leels kâ leelu ohru rittens. Paschâ widdü pee greesteem appalsch balkis, kâ sudmallas wellbohmis, ar breesmigas ahtribas greeschahs apfahrt. No schi bohma eet snobres us wiffseem rattineem un wiffi tee greeschahs lihds un greech arridsan spohles un sawehrpj buhmwilli weeni paschi bes zilweku rohkas. Nahkfi ohtra jo leelâ istabâ un redsefi tur diwidefmits un wairak stelles, kas tahs uswehrtas buhmwilla dsijes ausch. Tahs ausch bes zilwekeem, tas schaudeklis, kâ no neredsamas rohkas mestis, sfreij schurp un turp un tik schigli, ka ajs ne spehj panahft — behrni staiga apfahrt, fur kahds paweddens trubkst, to ar masgu faseet un masas pohgas peerahda, ka tee audumi vabeigti. Tapehjs schihs drahnas tik lehtas irr, kâ muhscham ne buhtu ja wifs no zilwekeem buhtu darrams. Kas to pats ne irr redsejis, tas itt ne mas ne tizz, kad winnam isteiktu jo leelus brihnumus, ne ka schee irr, fo tur ar uhdens twaiku isdarra. Bet tatschu wehl kahdus jums isteikfchu, kas nu jau daschas semnês redfami. Zits gudrs wihrs, Fulton wahrdâ, eedohmajahs, ka tas arridsan ne buhtu slifts, tahdu twaiku pumpi pee laiwahm peelift, kas airus (irklus) dsihitu, ka schi laiwa ir prett wehju un bes wehja warretu eet. Un winnam isdewahs. Paschâ widdü winsch nostahdija sawu uhdens katlu; abejas puffês winsch peetaisija tahdus leelus rittinus, kahdi pee uhdens sudmallahm irr, kas ar teem starpa-dehleem uhdeni eekerr kâ aira un tã laiwu us preekschu dsenn. Schahs twaiku laiwas irr bes mastahm un sehgelehîm un sawu zellu tik rittigi noturr un eet, ka gan drihs stundu warr noteikt, kurrâ schinni jeb winnâ semmê un pilfata buhfi. Tahdu laiwu ikfats Rihgâ warr redseht, kas us Wahzu pilfatu Lihbeku ikneddetâ eet un rittigi tur nonahf un scheitan atnahf kâ weenreis irr noteikt. Ar tahdu laiwu eeksch trim neddelahm apfahrt wiffu Girohpu warr braukt,

fas mast rehlinehts, zelsch no pufsohtrutuhkfo-
schahm juhdschm buhtu. Schi labbuma deht nu
jau wissur fahf tahdas laiwas taifihf un turreht,
jebfchu gan to afinins ohglu deht ar fo katls tohp
kurtz, tahs dahrgakas irr ne ka tahs, fo wehjsch
dsenn. — Kad nu tas ar laiwahm tif smukki
isdewahs, zitti jo gudri ammatneeki fahze wehrâ
nemt, woi tas pats ne buhs ar ratteem un redsi
— tee to arridsan isgudrojusch. Tahdi ratti
tohp taifiti Englanderu semmê, kas no twaiku
pumpeem tohp padsihti bes firgeem un kas wehl
dauds zittus rattus well sewim paffak. Bet lai
schee ratti jo walbami irr un jo muddigi skreen —
tab papreeksch stary teem pilsateem, fur arweenu
tohp braukts, dambis (leelzelsch) lihdsens tohp
taifihf, ka wiffi kalni norakti, wiffas leijas us-
pilditas, purwi ar kohfu restehm (gohfu) zeeti-
nati, pahr uppehm muhreti tilti darriti ka tas
zelsch taifins ka fhohre un lihdsens ka plahns irr.
Schinnî zellâ dselsu rennes tohp eelaistas un to
rattu ritteni schinnîs rennes tâ eet, ka tee no
schahm dselsu pehdahm ne warr malbitees un us
scho tihru dselsu ka putni skreij. Tee pirmi ratti
irr tee, fur tas twaiku pumpis strahda; pee
scheem zitti tohp peefehdeti un fo juhs fazziseet
dsirdebami, ka tahdi ratti trihsdesmits septin lee-
las ohras ar prezzehm salahdetas ar sewim well
lihds un tatschu feschas juhdses eeksch diwi stun-
dahm pabeids? jeb kad juns stahstu, ka tahdi
ratti preeksch zilwekeem us karrihfu wihfi taifiti,
ar fescheem ritteneem un diwi behnineem, weenu
pahr ohtru, fur lihds tschetrdesmitteem zilwekeem
sehde eekschâ, ka tahdi zaur twaiku spehku feschas
juhdses stundâ bes weerendeles nobeids? — Woi
tas naw gan drihs jo schigli skreits ne ka putnis?
Un zaur to ka tas zelsch no dselsa tif lihdsens ka
galds tee kas eekschâ feshch itt ne mas ne manna
ka brauz — tiffai brihnojabs kad pehz pulkstens
skattahs, ka jau nonahkusch. Englanderu sem-
mê diwi pilsati tif tablu weens no ohtra ka Zel-
gawa no Ribgas un tur tee prezzineeki daudstois
tschetras reises par deenu schurp un turp brauz
un bes grahmatahm wiffi paschi norunna un ap-
fohpj. Sinmans, ka tahdas leetas irr lohti
dahrgas un tiffai tur geld, fur leels lauschu pulks

un leela prezzeschana un mainischana irr. Muh-
fu semmê tas ne geldetu, mehse ne effam bag-
gati tahdas leetas apmakfahf un nekahda nohte
muhse ne speesch us tahdu steigshanu — mehse
warram preezatees par to, ka Deewos zilwekeem
tahdu prahtu dewis, tahdas leetas isdohmaht,
bet pee ihstenas labklahschanas tas weenâ algâ.
Zilweku ihstena un weeniga labklahschana, kas
allasch pastahw irr deewabihjiga un Deewam pa-
dohta firds, tizziga un meeriga dwehsele, kas
eeksch sawa pestitaja dsihwo un mirst — tai irr
spehks prett fo wiffi pasfaules spehki neeki irr.

Dalba mahzitais.

Teesas fluddinaschanas.

No Ruldigas aprinka teefas teef Mangenu karp-
neeks Schulz 14tâ April f. g. wairakfohlitajeem us
deenestu isfohlihts. Kas winnu deenestâ nemm, tam
jaatdohd Piltenes fainneekam Kattlappu Jurrim 8
rubl. 85 kap. sudr. naudâ un zittas isdohshanas fo
wirspeeminehts Schulz schim fainneekam parradâ
palizzis.

Ruldigas aprinka teefa, 18tâ Merz 1836.

(L. S.)
(Nr. 402.)

Uffeffors Heuking.

G. Günther, sekretêrs.

Us pawehleschannu tahs^{*} Keiseriffas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis 2c. 2c. 2c.,
tohp no Rundales pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas
taifinas parradu prassishchanas pee teem lihdschinnigeem
fainneekeem Skumbeku Zehkaba, Waitinu Zanna,
Krauklu Unsa un Sarkanu Pehtera buhtu, par kurru
mantahm parradu deht konkurse spreesta, usaizinati,
lihds 17tu April f. g. pee saudeschanas sawas prassi-
shanas pee schihs pagasta teefas preteiktees. Run-
dales pagasta teefa, 11tâ Merz 1836. I

(L. S.) ††† Spiggu Pehteris, peefehdetais.

(Nr. 38.) G. Heydtmann, pagasta teefas ffrihweris.

Pehz Kurjenimes^{*} semneeku liffumu grahmatahs
preekschraftsa Dohbeles pagasta teefa spreedusi, ka
stahw rakstihf:

Lai sawus parradus zaur strahdashannu atlihdsinat,
buhse 10tâ Aprilâ deenâ wairakfohlitajeem us deenestu
isfohliteem kluht: tee zitkahrtigi Dohbeles fainneeki
Masu Spinnitu Zanzis, Sewar Dhgaina Zannis,
Liesland Kahrliis un tas Jaun-Seffawas fainneeka
Lihbeschu Zahna dehts, Zannis Lieberwlrth, kas turr

wehwera ammatu. Kam patihf schohs jilwekus dee-
nestä nemt, lai peesaffahs pee schihs pagasta teefas
noliftä laifa.

Dohbeles pagasta teefa, 7tä Merz 1836. 2
(L. C.) C. Blumenfeld, pagasta wezzafais.
(Nr. 109.) L. Ewerts, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam fahdas praffischanas pee tahs man-
tas ta nomirruscha Krohna Klobster=Alisputtes fain-
neeka Dinnu Wischa buhtu, tohp usäzinati, 8 ned-
delu starpä un wiffwehlat lihbf 8tu Meija f. g. scheid
peeteiktees, jo pehz schi termina neweens wairs ne
taps klaufihts.

Krohna Klobster = Alisputtes pagasta teefa, 13tä
Merz 1836. 2
Zohm Jacobsohn, pagasta wezzafais.
(Nr. 56.) Fr. Greeting, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam taisnas praffischanas pee teem Kroh-
na Memeles muishas fainneekem Rohzinu Krista un
ta nomirruscha fainneeka Kubltau jeb Weinertu Zeh-
kaba buhtu, teef usäzinati, diwu mehneschu starpä,
prohti lihbf 16tu Meija f. g., kas tas weenigais un is-
flehgshanas termins buhs, pee schihs pagasta teefas
peeteiktees un tad sagaidiht, kas pehz likkumeem spreesiä

taps, jo pehz schi termina neweens wairs ne taps
klaufihts.

Bauftas pagasta teefa, 16tä Merz 1836. 2
Zehlab Klavin, peeschedetais.
(Nr. 64.) Fr. Leh, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam fahdas taisnas praffischanas pee tahs
atstahdas mantas ta nomirruscha Zehkaba muishas
fainneeka Wittrupu Mattihsa buhtu, tohp usäzinati,
lihbf 13tu Meija f. g. pee Reschamuischas pagasta teefas
peeteiktees, zittadi neweens wairs ne taps klaufihts.

Krohna Reschamuischas pagasta teefa, 11tä Merz
1836. 2
David Pelz, peeschedetais.
(Nr. 51.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam taisnas praffischanas pee ta Wezz-
Platohnes muishas fainneeka Sprihbu Zahna buhtu,
par furra mantu schodeen konkurse nospreesta, teef
usäzinati, 8 neddelu starpä pee schahs teefas peeteiktees,
zittadi neweens wairs ne taps klaufihts.

Krohna Reschamuischas pagasta teefa, 11tä Merz
1836. 2
David Pelz, peeschedetais.
(Nr. 62.) G. Paulborn, pagasta teefas ffrihweris.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgê tanni 23schä Merz 1836.

	Sudraba naudä.			Sudraba naudä.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 60½ kap. papihru naudas geldeja	1	—	1 pohds kannepu	—	80
5 — papihru naudas	1	38	1 — linnu labbakas furtes — —	2	20
1 jauns dahlberis	1	33	1 — — siltakas furtes — —	2	20
1 puhrs rudsu	1	45	1 — — tabaka	1	—
1 — kweeschu	1	80	1 — — dselses	—	70
1 — meeschu	1	10	1 — — sweesta	2	—
1 — meeschu = putraimu — —	1	90	1 muzza filku, preeschu muzza — —	6	—
1 — ausu	—	80	1 — — wihschnu muzza — —	6	25
1 — kweeschu = miltu	2	20	1 — — farkanas fahls — —	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu — —	2	—	1 — — rupjas leddainas fahls — —	5	—
1 — rupju rudsu = miltu — —	1	45	1 — — rupjas baltas fahls — —	4	25
1 — firnu	1	75	1 — — smalkas fahls	4	15
1 — linnu = sehklas	2	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenä maksä.		
1 — kannepu = sehklas	1	50			
1 — kimmennu	5	—			

D r i h w d r i e f e h t.

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffed: Hofrath von Braunschweig, grafm. pahrluhfotais.